

[Kristine Heltberg.]

tivt og menneskenedværdigende som arbejdsløshedsunderstøttelse.

Tanken om at lukke teatret i den mellemliggende periode og lade det arbejde for andre dele af landet i mellemtiden må ud fra det, jeg hidtil har sagt, betragtes som noget positivt. Jo mere teatret viser sig i provinsen, jo mindre bliver bitterheden ved at måtte undvære dets virksomhed hos en stor del af landets indbyggere. Det er rimeligt, at fiskeren i Hirtshals ikke skal helt til København for at se *sit* teater – det teater, han måske i virkeligheden nærer en meget større kærlighed til, end han bryder sig om at indrømme, som situationen er, hvor han er vred over at se det for sjældent. Det er denne uvilje, som måske skyldes en dybt skjult kærlighed, som jeg tror hadet mod Det kgl. Teater lever højt på. Selvfølgelig foruden den almindelige sladderagtighed og smålighed, som jo bare er noget naturligt og altid trives i alle samfund. Den opsøgende virksomhed i geografisk henseende er nyttig og derfor også positiv i sådan en udbygningsperiode.

Mindst lige så vigtigt er det at nærme teatret til hverdagen, til det ganske almindelige menneskes fritidsbehov. Her viser det sig at teatret i meget høj grad hører hjemme, både det professionelle og amatørteatret som allerede sagt, to sider, der hører sammen på uløselig måde. Jeg håber, at også denne udadvendte side i social henseende vil få bedre kår under ombygningsperioden og ganske specielt efter ombygningen. Hvad repertoire og holdning angår, trænger vi måske nok til en modernisering på Det kgl. Teater.

Når de teknisk set håbløse og trange forhold ændres, vil teatret have en masse muligheder, som sikkert vil blive grebet med glæde både af teatrets egne kunstnere, af vore dramatiske forfattere og af publikum. Lad det være sagt med det samme: jeg er, hver gang jeg kommer på teatret, imponeret over, hvor meget man får ud af teaterforhold, der bygger på en slags folkekommuneideologi. Dengang man byggede teatret, dengang man udbyggede det, og dengang man ombyggede det – også sidste gang med Stærekassen – havde man den holdning, at arbejdskraft, pyt, det er noget, man altid kan få rigeligt af og til en billig penge. Vi mener, det er rimeligt, at folk får ordentlig løn for deres arbejde, og at det er ordentligt arbejde, de har. Derfor må vi gå ind for det modsatte princip, nemlig at det meningsløse slæbearbejde skal

væk, og at den moderne teknologi skal tages i befolkningens og kunstens tjeneste – her som i alle andre forhold.

Det er noget, man for længst har gjort i mange andre og meget fattigere lande. Ministeren nævnte Tyskland, Sverige og Norge. Jeg vil gerne have lov til at nævne et meget fattigt land, som nu står mig personligt nær, nemlig Polen.

Dette land mødte efter krigen med et kulturliv, der var fuldstændig smadret. Symbolet på kulturlivet, den store nationalscene, var udsat for en ganske ondartet sabotage, hvor der var anbragt dynamit i hver eneste søjle. Dette symbol på kulturlivet, på det polske folks kulturarv, skulle sprænges én gang for alle. Det blev ikke sprængt, det blev udbygget, det blev ombygget, det blev genskabt. Det var ikke noget, som magthaverne i Belvederepaladset fandt på. Det var et elementært folkeligt krav, man her var tvunget til at leve op til. I dette fattige, elendige, smadrede land ville befolkningen simpelt hen ikke affinde sig med en regering, hvis den ikke ville tage teatret op som en national genrejsningsopgave – mere end et symbol, en livsbetingelse.

I denne forbindelse vil jeg erindre om, at vi ikke i Danmark er helt så fattigt et folk, som man vil gøre os til. I 1930'ernes meget fattige og elendige periode husker jeg hvordan børn og unge mennesker hellere frøs og sultede, end de ville undvære at se en teaterforestilling fra galleriet.

Det er en situation, vi åbenbart kunne risikere at vende tilbage til, hvis den nye ikonoklastiske bølge skulle få chancer for at vinde en gang til for en kortere periode. Nok vil den blive slået tilbage, men lad os dog i tide samle kræfterne imod ødelæggelsen af dansk kulturliv. Lad os skændes om, hvordan vi ønsker dette kulturliv indrettet. Lad os diskutere, hvordan vi kan gøre det bredere, mindre elitært, mere folkeligt, mindre dikteret ovenfra, mere dikteret af folkets behov og folkets egne ønsker. Men lad os dog stå enige om ikke at ødelægge noget, som det ville koste mange, mange generationers arbejde at få genopbygget blot delvis så godt, som vi har det.

Gerda Møller (KF):

Det er rigtigt, at Det kgl. Teater altid har været et problemfyldt teater. Ved at læse teatrets historie igennem får man et indgående kendskab til de problemer, teatret har haft at